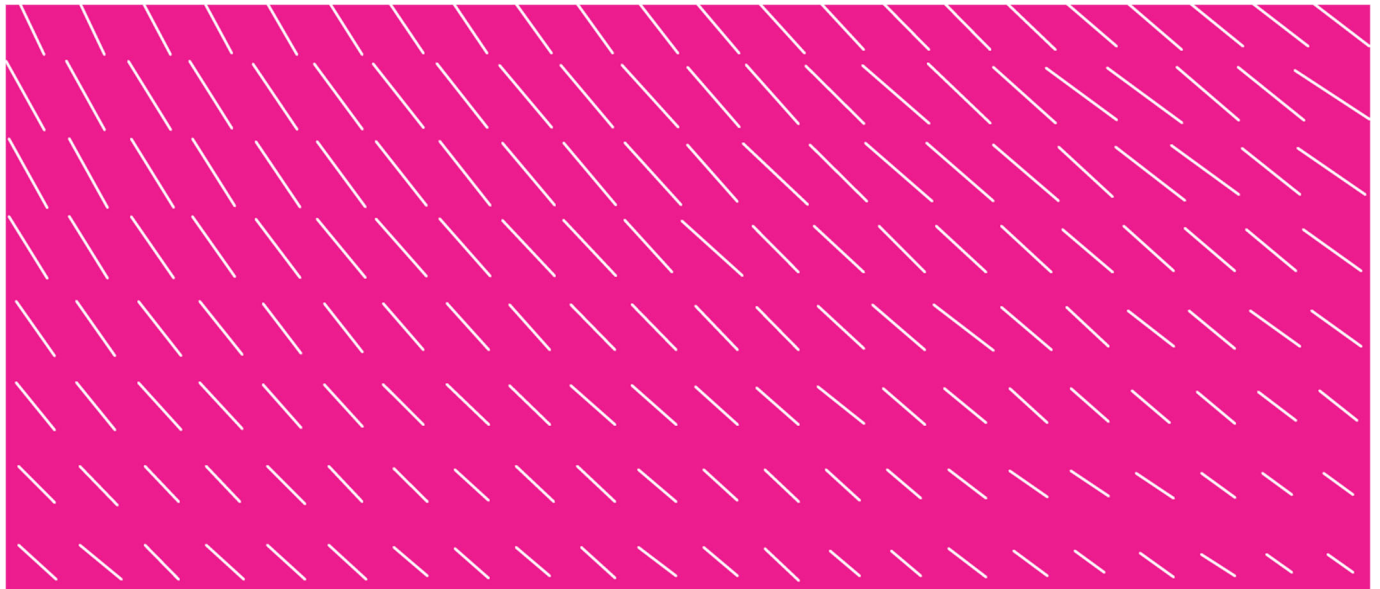

PANKKIBAROMETRI I/2023

Sisällysluettelo

1 Kotitalouksien luotonkysyntä erittäin heikkoa	4
2 Yritysten luotonkysyntä heikkenee yhä	7

Pankkibarometri

Finanssiala ry (FA) kysyy neljännesvuosittain Pankkibarometrin avulla pankinjohtajien käsityksiä ja odotuksia luotonkysynnän ja eri sijoitusmuotojen kehityksestä. Barometri toteutetaan nettikyselynä.

Vastaajina on muun muassa pankin- ja konttorinjohtajia, konttorien esimiehiä ja luottopäälliköitä. Barometrikysely lähetetään seuraaville pankeille: Nordea, OP Ryhmä, Danske Bank, Aktia Pankki, Handelsbanken, Säästöpankkiryhmä, POP Pankki -ryhmä, Ålandsbanken, Oma Säästöpankki, Hypo, SEB ja S-Pankki. Vastaajien lukumäärät vastaavat pääpiirteissään pankkien markkinaosuuksia Suomessa.

Pankkibarometriin I/2023 saatiin yhteensä 55 kpl vastauksia, joista 31 kpl oli yritysasiakkaista vastaavilta pankinjohtajilta ja 24 kpl henkilöasiakkaista vastaavilta pankinjohtajilta.

Raportissa tulokset esitetään saldolukuina tai prosenttiosuuksina kaikista vastaajista. Saldoluvut lasketaan vähentämällä positiivista kehitystä ennakoivien vastausten prosenttiosuudesta negatiivista kehitystä ennakoivien vastausten prosenttiosuus. Luotonkysynnän kehitystä kuluvalle ja seuraavalla vuosineljänneksellä koskevissa kysymyksissä vertailukohtana on vuotta aiempi vuosineljännes.

Barometrikysely I/2023 tehtiin 9.-24.2.2023.

Lisätietoja: Johtava asiantuntija Mariia Somerla, puh. 020 793 4292 ja analyytikko Kimmo Koivisto, puh. 020 793 4257.

Tiivistelmä

Venäjän sotatoimet Ukrainassa ovat jatkuneet jo vuoden ajan ja vaikuttavat eri vaikutuskanavien kautta kielteisesti myös Suomen talouteen. Inflaatio on nopeaa ja korkojen nousu jatkuu.

Finanssiala ry:n tuoreen Pankkibarometrin mukaan kotitaloudet ovat kysyneet luottoja alkuvuoden 2023 aikana paljon vähemmän kuin vuosi sitten. Pankinjohtajien odotukset kotitalouksien lainanottohalukkuudesta keväälle 2023 ovat nekin yhtä karuja: kysyntä pysyy edelleen heikkona. Erilaiset tarjolla olevat lainanhoidon joustomahdollisuudet ovat kasvavassa käytössä.

Myös yritysten luotonkysyntä sakkaa. Alkuvuoden 2023 aikana luottoja on kysytty selvästi vähemmän kuin viime vuonna samaan aikaan. Kevään 2023 luotonkysyntää koskevat pankinjohtajien odotukset ovat nekin hyvin alavireiset, saldoluku painui taas, nyt -53 pisteeseen. Yritysten investointien rahoittaminen lainarahalla vähenee barometrin mukaan selvästi.

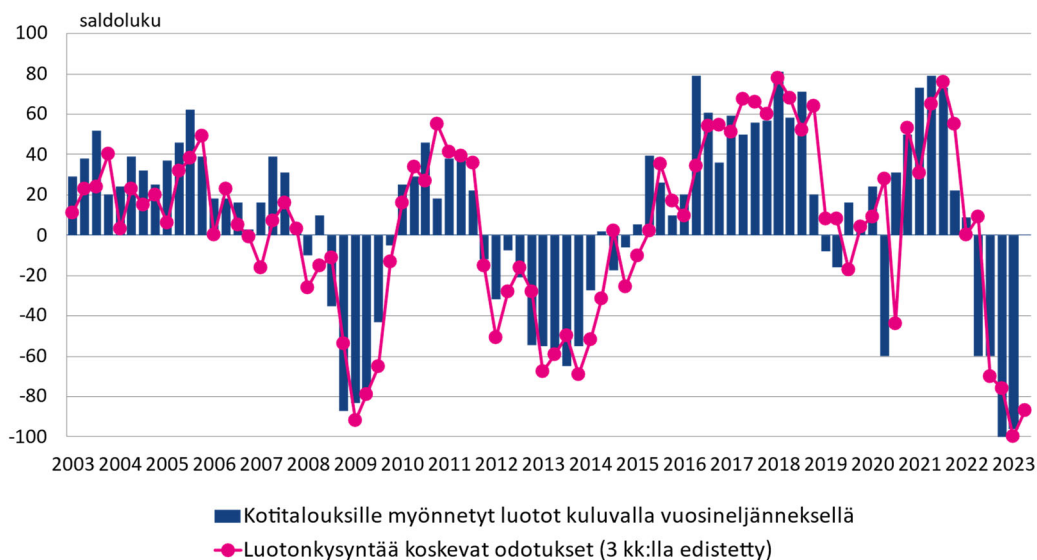
Kotitalouksien sijoituskohteiden suosiokäyrissä aiemmin tapahtunut käänne jatkuu. Tulevaan varaudutaan ennen kaikkea talletuksilla, samoin korkorahastojen suosio on nousussa.

1 Kotitalouksien luotonkysyntä erittäin heikkoa

Pankkibarometrin vastaajat arvioivat, että kotitalouksien luotonkysyntä on ollut vuoden 2023 alussa selvästi vuodentakaisista hiljaisempaa (kuvio 1.). Kysyntää kuvaava saldoluku oli -96. Tämä tarkoittaa sitä, että lähes jokainen vastaaja on arvioinut, että kuluvalle neljänneksellä luottoja on myönnetty vähemmän kuin vuotta aiemmin. Vahvasti miinusmerkkisenä pysynyt saldoluku laski myös pitkän aikavälin keskiarvoa¹ (+14) numeron verran alaspäin.

Odotukset kotitalouksien luotonkysynnästä vuoden 2023 keväälle ovat nekin yhä vahvasti miinuksella. Luotonkysynnän odotuksia kuvaava saldoluku tosin nousi -100 pisteestä -87 pisteeseen. Yksikään vastaajista ei edelleenkään odota kysynnän kasvavan vuodentakaiseen verrattuna.

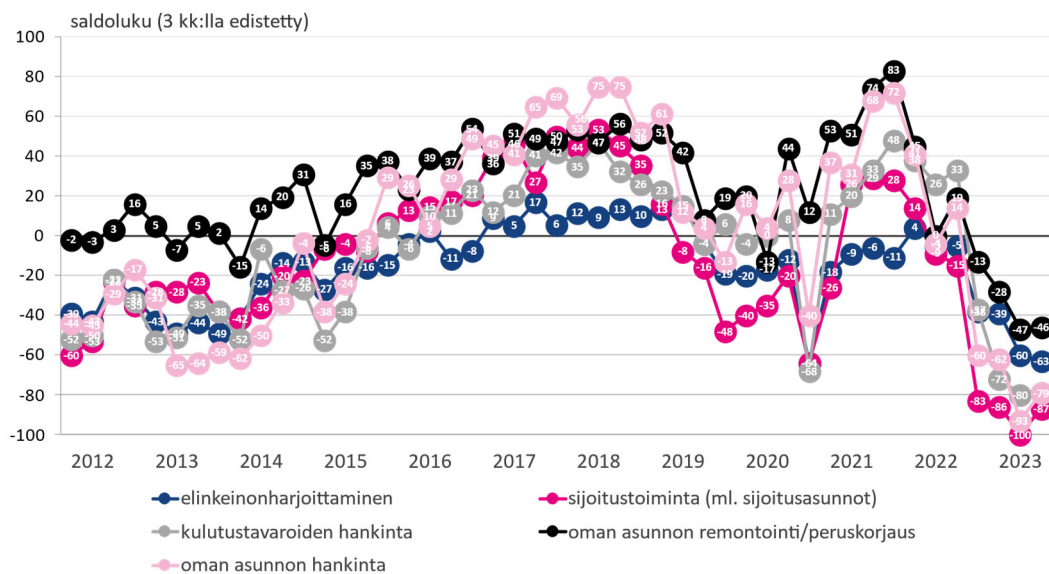
Kuvio 1. Kotitalouksien luotonkysyntä kuluvalle ja seuraavalla vuosineljänneksellä

¹ Vuosien 1997–2023 keskiarvo.

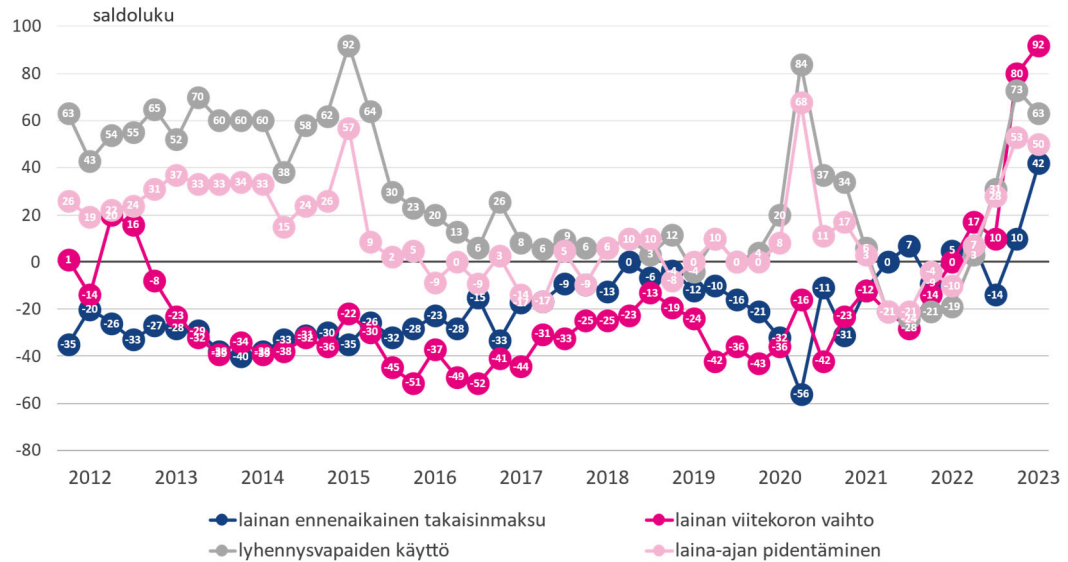
Kaikkien luoton käyttötarkoitusten saldoluvut ovat edelleen hyvin alhaalla (*kuvio 2.*). Oman asunnon remointiin otettavien lainojen vilkastumiseen uskoi pari vastaajaa ja kulutustavaroiden hankintaa varten otettavien lainojen vilkastumiseen yksi vastaaja, mutta muihin käyttötarkoituksiin otettavien lainojen odotukset olivat enintään ennallaan pysyviä. Muutokset saldoluissa olivat vähäisiä.

Kuvio 2. Odotukset kotitalouksien luotonottohalukkuudesta luoton käyttötarkoituksittain seuraavalla vuosineljänneksellä

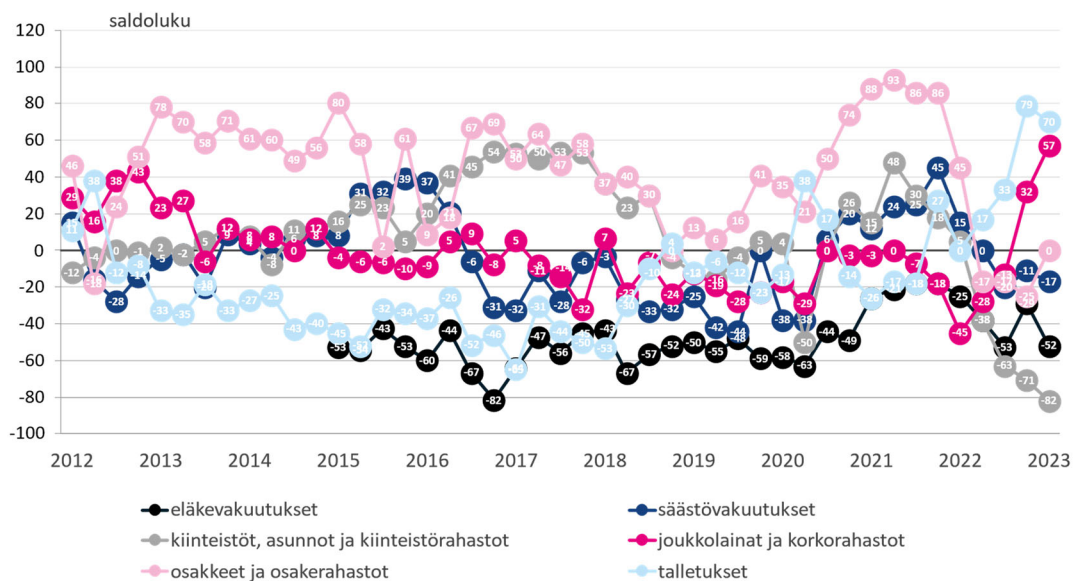
Erilaisten lainanhoidon joustomahdollisuuksien käyttö on vahvassa kasvussa. Vuoden 2022 kesän nopea koronnousu ei jäänyt tilapäiseksi, vaan korkokehitys on jatkunut edelleen nousevana. Lainan viitekoron vaihtoa käytetäänkin nyt kasvavassa määrin joustokeinona (*kuvio 3.*). Lainojen enneaikainen takaisinmaksu on lisääntyvä joustokeino niillä, joille se on mahdollista. Asiakkaiden taloudellisten tilanteiden eriytyminen näkyy jo annetuissa vastauksissa.

Kuvio 3. Joustomahdollisuuksien käyttö kotitalouksien lainanhoidossa tällä hetkellä

Korkojen noustessa korkorahastojen suosio sijoituskohteena on kasvanut entisestään ja nousi uuteen ennätykseen, 57 pisteeseen (kuvio 4.). Myös talletusten suosio pysyi edelleen korkeana, vaikka saldo laski hieman, 70 pisteeseen. Markkinoiden epävarmuus jatkuu vieläkin, ja monilla kuluttajilla on yhä tarve varautua talletuksilla ja/tai käteisellä. Useiden sijoituskohteiden suosiokäyrät pysyivät silti negatiivisina. Asunto- ja kiinteistösijoitusten suosio aleni edelleen rikkoen jo valmiiksi ennätysalhaisen tasonsa.

Kuvio 4. Eri sijoituskohteiden suosio kotitalouksien keskuudessa tällä hetkellä

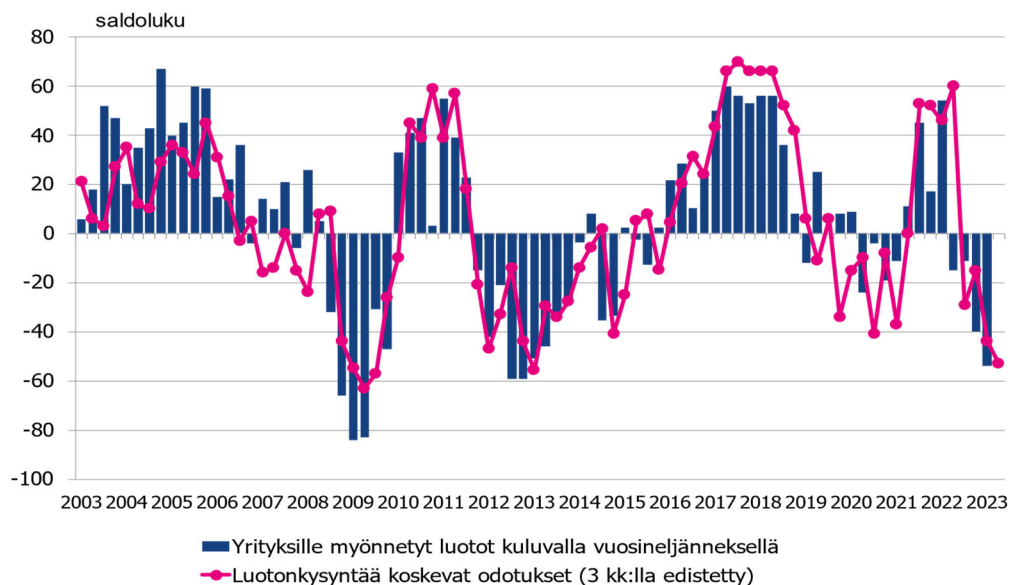

2 Yritysten luotonkysyntä heikkenee yhä

Pankkibarometrin vastaajat arvioivat, että yritykset ovat kysyneet alkuvuoden 2023 aikana luottoja selvästi viime vuoden vastaavaa aikaa vähemmän. Saldoluku laski -40 pisteestä -54 pisteeseen (kuvio 5.) ja alitti siis pitkän ajan keskiarvonsa (12)².

Yritysten luotonkysynnän odotukset keväälle 2023 ovat nekin heikot. Saldoluku laski -44 pisteestä -53 pisteeseen, joka tarkoittaa, että kysyntä heikkenee hyvin vahvasti. Reilusti yli puolet vastaajista odottaa kysynnän vähenevän.

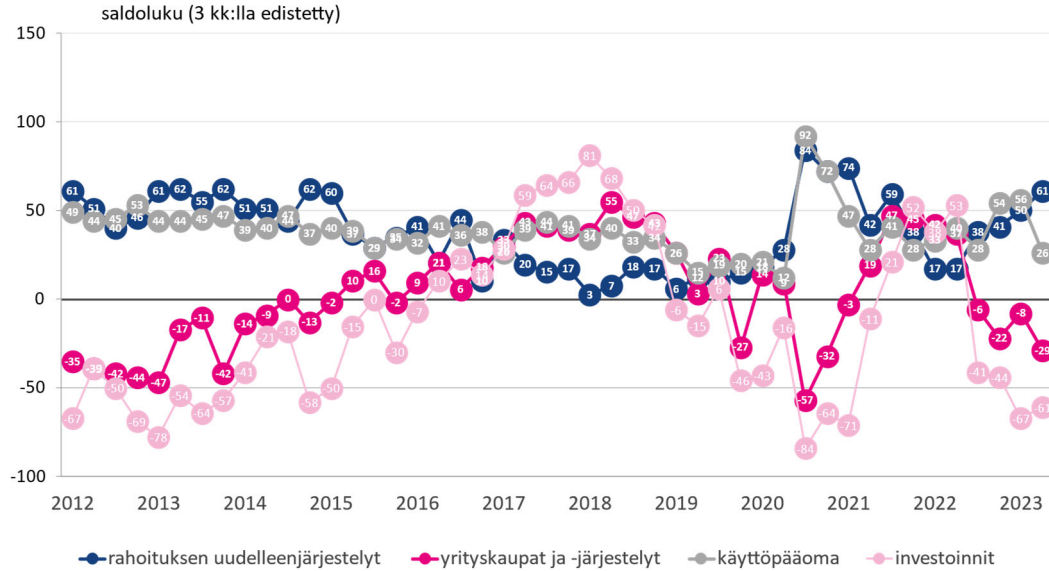
Kuvio 5. Yritysten luotonkysyntä kuluvalle ja seuraavalla vuosineljänneksellä

Taloustilanteen ja -näkymien heikkeneminen heijastuu yritysten luotonkysyntää koskevissa odotuksissa. Käyttöpääomaan ja rahoituksen uudelleenjärjestelyihin tarvittavien lainojen ottohalukkuuden arvioidaan lisääntyvän selvästi. Sen sijaan investointeihin käytettävien luottojen kysynnän odotetaan alenevan kevään 2023 aikana vuodentakaiseen verrattuna. Myös yrityskauppoihin ja -järjestelyihin käytettävien lainojen kysynnän odotetaan vähenevän hieman (kuvio 6.).

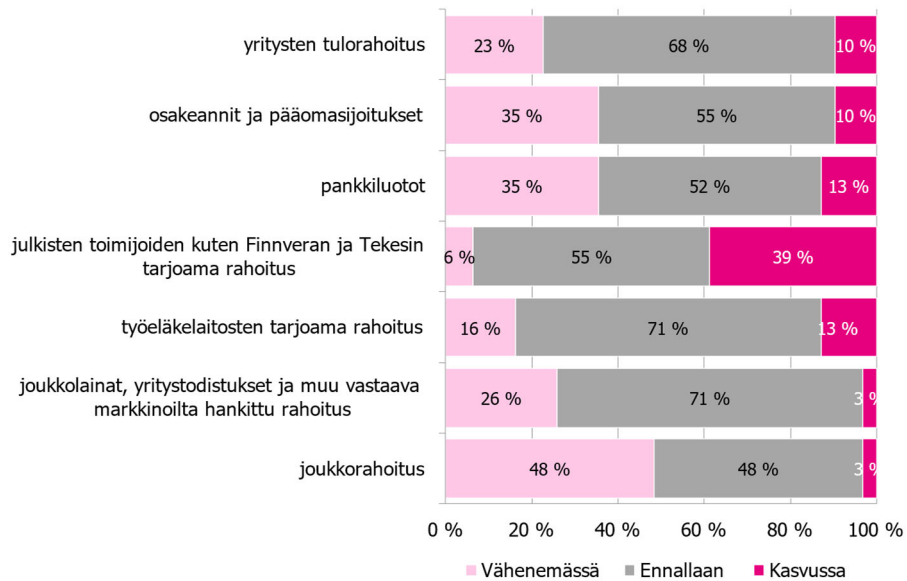
² Vuosien 1997–2023 keskiarvo.

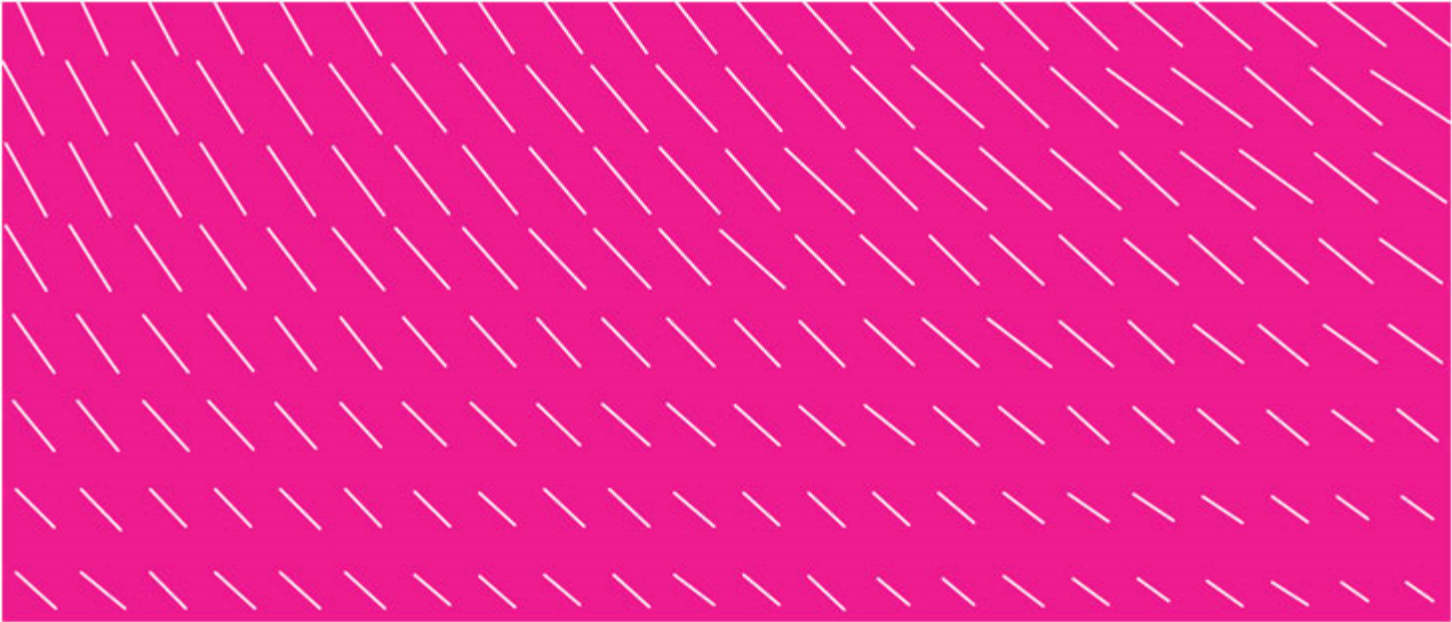
Kuvio 6. Odotukset yritysten luotonottohalukkuudesta käyttötarkoituksittain seuraavalla vuosineljänneksellä

Pankkibarometrin vastaajien mukaan yritysten rahoituslähteistä ainoastaan julkisen rahan käyttö on edelleen selvässä kasvussa. Työeläkelaitosten tarjoama rahoitus säilyy pääosin ennallaan. Kaikkien muiden rahoitusmuotojen käyttö on selvästi vähenemässä (kuvio 7.).

Kuvio 7. Eri rahoitusmuotojen käytön kehitys tällä hetkellä yritysten keskuudessa

Finanssiala ry
Itämerenkatu 11-13
00180 Helsinki
www.finanssiala.fi

